

naša zvezda

»Ne bojte se!
Jezusa iščete,
Nazarečana,
križanega.
Ustal je,
ni ga tukaj!«

(Mr. 16, 6.)

Vstajenje

Bral sem pismo iz Buenos Airesa, ki pripoveduje, da so se tam pri polnočnici o božiču gnetli v hudi vročini. O veliki noči pa bo tam listje odpadalo in letoviščarji se bodo vračali... Pri nas na severni polobli pa gre tudi cerkveno leto vzporedno z naravo. Vstajajoča pomlad nam tako prinaša tudi praznik premlajenja src in duha, praznik Gospodovega vstajenja. Pač nobena doba s svojimi obredi ne zapusti tako globokih vtiskov kakor ta že od mladih dni. Od evetne nedelje do velikonočnega žegna je za mladega človeka nepretrgan praznik z vedno novimi skrivnostmi in prečudnimi obredi. Prva raglja je bila za nas že v otroških letih prva udeležba pri teh obredih, božji grob je bil naša prva pobožnost, vstajenje pa je bilo vedno višek. Kdo ni dobil za procesijo nove obleke, novega klobuka ali vsaj novih čevljev? Tudi to je bil za nas praznik, ki je praznik duše le še povečeval! Pirhi, pomentjivi velikonočni žegen, križ, ki ga hodimo častiti in poljubljal, ure molitve, ki jih te dni opravljamo pred zagrnenim Najsvetejšim — vse to doživljamo vedno znova tudi še zdaj.

To pripovedujem zato, ker želim, da bi vsaj eno leto sam zase ta teden preživel zbrano, se udeležil vseh obredov, jih skušal razumeti in tako črpati za svojo dušo iz neizmernih zakladov liturgije tega tedna. Kot dijak to lahko narediš. Vzemi slovenski prevod liturgije velikega tedna, preberi doma, preden greš v cerkev, skušaj ostati z mislimi pri svetih opravilih in čutil boš, da so taki dnevi bogata žetev za dušo. Stori torej to, ne odlašaj na poznejša leta, zakaj kdo ve, ali boš še kdaj imel tako priliko, kakor jo imaš, dokler si še dijak.

Kot dijak sem dobil v roke Meschlerjevo prelepo knjigo: Božji Zveličar, Gospodov življenjepis za dijake. Komaj sem se počasi preril med nemškimi stanki do pisateljeve misli, slabo sem znal nemški. A pri popisu vstalega Odrešenika se nisem mogel prečuditi poveljčanemu telesu. Bral sem in bral težke besede. Še danes kaj rad berem tisti kratki odstavek:

»Kristus je vstal in združil dušo in telo ne več za zemeljsko, temveč za povsem novo, čudovito, povsem božje živ-

ljenje. Telo odslej ni le popolnoma voljno in pokorno, temveč tudi častljivo, enakovredno orodje duše, ki dušo podpira in ji nudi neslutene vire spoznanja, veselja in moči. Ne neha biti telo, vendar dobi prečudne lastnosti duha. Najprej je to telo odslej neumrljivo, ne more več trpeti in je neodvisno od zunanjih okoliščin, večno mlado in krepko je. Drugič je dobilo Gospodovo telo sijaj blesteče lepote in veličastva. Tretjič je bilo deležno tolike svobode, da teže ali podobnih ovir zanje ni bilo več. Slednjič je postalo gibčno in prosojno, tako da ga niti snov niti čas niti prostor ali daljavo niso mogli več ovirati. Za radi teh lastnosti je Kristusovo telo odslej čudovito, prava umetnina božje modrosti in vsemogočnosti. Tak je torej Kristus vstal.« To je res zmaga, ki premaga svet.

Tak poveljčani Gospod živi v naših tabernakljih, seveda skrit pod podobo kruha. Tak živi resničen na Očelovi desnici. Tak pride soditi. To je današnji Jezus. — Mi pa v svojih drobnih skrbah in v svoji malodušnosti morda komaj pomislimo, da smo njegova last, da je on naš Gospod, mi njegove orce, da je naš srednik, naš duhovnik, naš Učenik. Saj res nič ne premislimo, kdo je v naši sredi. Sredi med nami je, ki ga ne poznamo, bi si lahko očitali s Krstnikovimi besedami.

Zato si pa za veliko noč recimo: Ecce, Agnus Dei! Vsak tabernakelj je simbol njegove zmage, spomin trpljenja in tudi vstajenja. Kako malo pa morda nam pomeni! Hodimo mimo, verujemo, morda z bežno mislijo celó v duhu poklekujemo predenj, a žive zavesti, da je to prebivališče Boga med ljudmi, si kar ne moremo obuditi.

Zamisli se, kako je Magdalena hotela objeti Gospoda, ki se ji je dal spoznati. »Raboni« — je vzklopelo vdano srce v veliki ljubezni do njega. In ti ga spoznaj to veliko noč in tudi ti ga bolj vzljubi ter se ga bolj in bolj okleni! Potem ti bo verna duša sama od sebe pela: Deo gratias, alleluia, alleluia!

**Desele velikonočne
praznike!**

Kaj pa leposlovje?

Dohitel me je na cesti kongreganist Sempronij, zgovoren dečko. Vprašal sem ga, kaj v izvenšolskem času dela.

On: Najmočnejše orožje zoper vse zmote našega življenja je filozofija svetega Tomaža Akvinskega. Tudi jaz se pripravljam za ta boj duhov. Zato prebiram Ušeničnikov Uvod v filozofijo, Kovačičevega Tomaža Akvinskega, Mahničeve članke v knjigi »Več luči« in sploh, kjer kaj zasledim iz sholastičnega modroslovja. Vsega sicer zdaj še ne razumem, počasi bom pa že.

Jaz: Kaj pa leposlovje?

On: Močno me zanima tudi družabno vprašanje. Dolžnost čutim v sebi, da se o tem dobro poučim. Zato sem kar od kraja začel študirati dr. Gosarjevo veliko delo »Za nov družabni red«. Vsega si sicer ne bom zapomnil, ampak nekaj mi bo pa ostalo, ker si delam izpiske.

Jaz: Kaj pa leposlovje?

On: Ker kmalu pride čas, ko bomo morali mi mladi nastopiti kot politiki in voditelji naroda, sem predelal že tudi Pitamičovo »Državo«, poznam pa tudi Erjavčovo »Zgodovino katoliškega gibanja na Slovenskem«.

Jaz: Kaj pa leposlovje?

On: Pa nikar ne mislite, da sem pri tem duševnem delu kak zapečkar, ki doma v sobi čepim v dve gube sključen in že ves grbast. Saj me vidite! Veseli me šport, žoga, planine.

Jaz: Kaj pa leposlovje?

Tu je sobesednik malo pomolčal. Pa se je kmalu zopet razvnel.

On: Leposlovje? Berem vse, kar nam v šoli dajo za domače čtivo: Cankarja, Pinčgarja, Preglja, pa tudi starejše: Jurčiča, Detela, Tavčarja, Kersnika...

Jaz: Nisem tega mislil.

On: Kaj pa?

Jaz: Leposlovje je tista sila, ki v vaših letih, a tudi še pozneje najbolj zgrabi vsega človeka ter ga oblikuje. »Povej mi, s kom občuješ, in jaz ti povem, kdo si.« Ta rek velja tudi tu: Kdor rad bere opolzke stvari, je že tudi sam spolznil v močvaro. Te vrste slovstvo je glavno sredstvo za doseg tistih temnih namenov, ki jih ima svetovno židovstvo in boljševništvo. Že leta 1776 je izrekel jud, frامason Weishaupt krilatice: »Naredite mladino nenravno, pa je revolucija narejena.« In kaj se pri nas Slovencih v tem pogledu godi, menda vendar veste? Ali treba kaj dokazov? Kaj se ne zasmehujejo, da omenim samo dvojce, v leposlovnih spisih M. Kranjca temeljne resnice krščanstva? Ali ni prinesla takoj prva številka letošnje »Sodobnosti«, v romanu C. Kosmača, grdo bogokletstvo, ne da bi bilo uredništvo ugovarjalo? O, velikanski je vpliv leposlovja v vsakem pogledu! Ko je lord Byron v začetku 19. stoletja udaril na struno svetožalja, mar niso šli skoraj vsi evropski poetje za njim — na pr. mladi Puškin ali pri nas Prešeren, pozneje Stritar, Gregorčič? Res je pa tudi, da krščanstvu prijazen leposlovec lahko dela čuda. Kako osovraženo je bilo v

Film in Cerkev

Kmalu bo preteklo leto, odkar je naš sv. oče Pij XI. izdal okrožnico o filmu. (Vigilanti cura, 29. junija 1936.) Žal, da je ostala pri nas do sedaj tako malo poznana in tako brez vpliva. Vsi važni problemi filma in kina so v njej razpravljeni: razširjenost kina, vpliv filma, kvarnost in korist filma, pomen filma za privatno in javno življenje, boj za dober film, ameriška akcija proti slabemu filmu itd. Posebno dragocena so papeževa navodila škofom, kako naj med verniki svojih škofij skrbijo, da ne bo kino s svojimi slabimi filmi sproti uničeval vse vzgojno in dušnopastirsko delo Cerkve.

Posebno skrbi svetega očeta vpliv kina na mladino, ki je za vtise od zunaj tako dovzetna in odprta. Ravno v oni dobi, ko naj bi bila vsa polna idealizma, ko se v duši mladih ljudi porodi in oblikuje npravni čut, ko se porajajo načela poštenosti in pravice in ko se zbudi čut dolžnosti — v tej dobi vpliva nanjo kino s svojo silo in s svojim neubranljivim vplivom. In ta vpliv je slab, je kvaren! To priznava mladina sama, sebi in drugim, kadar je odkritosrčna! Ne moremo tajiti, da ne bi dober film dobro vplival na mlado dušo in mlado srce — a koliko neizmerno večji je slab vpliv, ne samo, ker je veliko več slabih filmov, ampak tudi, ker imajo slabi filmi na slabo človeško srce še večji vpliv!

Sveti oče našteva nekaj vrst slabih filmov. So taki, ki kvarne nauke naravnost učijo in tendenčno razširjajo, še več pa je takih, ki jih kažejo v življenju uresničene! Iz teh slik iz življenja črpa obiskovalec kina svoje pojme, svoja načela, svojo vest in tako smernice svojega življenja in delovanja. In kakšni pojmi so to? So mar krščanski? Pojmi o zakonu, o zakonski zvestobi, o ljubezni, »svobodni ljubezni«, o družini, otroku? Kakšno življenje nam slika kino? Resnično in idealno, ali ne prav izumetničeno, za nas odbijajoče: življenje ljudi, ki jim je edina skrb zabava in večkrat edini problem, kako priti do napačno pojmovane sreče, in to tudi preko vseh npravnih zakonov!? Kolikokrat nas kino pita samo s saloni in salonsko družbo, brez socialnih čustev, ki je plitva, površna, ki ne pozna resnega dela in duhovnih vrednosti! Pa tudi če film ni npravno slab, ali je že krščanski? Ali pozna Boga? Film je otrok odpadajoče dobe, zato rešuje probleme brez Boga, še bolj seveda: brez krščanskih vrednot! Kje imate krščanski film? Tudi filmi, ki niso nedostojni, so kvarni radi indiferentizma, ki ga širijo, radi molčanja o Bogu, ki mora biti središče življenja. Mar ni žalostno, da postanejo filmski junaki in »božanske« zvezde filma pogosto

ideali naše mladine, ki naj nadomeste one velike ideale mladih svetnikov, ki nam jih stavi za zgled Cerkev!? Prav poudarja sveti oče, da je tak kino danes prekletstvo za posameznika in za narod! Kar uničuje npravne sile naroda, uničuje narod!

Kaj naj storimo?

Predvsem bojkot slabih filmov! Gre za tvojo dušo — verjemi! Gre za to, da ti ne daješ denarja za blato in strup! Da ne podpiraš slabega filma in daješ filmski produkciji priliko, da se izgovarja: »Slabi filmi vlečejo — torej slabe zahteva — tudi katoliška — publika!«

Podpiraj pa dobre filme, da bodo »nesli«, potem jih bo več! Sedaj pa so še bele vrane!

Dalje: ne misli, da si ti pristojen, da sodiš o npravnosti in nenpravnosti filma. Papež želi, da bi imeli katoličani povsod svojo nadzorno komisijo, ki naj bi sodila o filmih in to sodbo objavljala. Po tej naj bi se ravnali in obljubili, da od te komisije obsojenih filmov ne bodo obiskovali. Če kdo, moraš ti to obljubo storiti in jo izpolnjevati!

Gotovo je tudi, da bodo morali predvsem dijaki podpirati vsako akcijo za dober kino in se postaviti v službo tega apostolata! Tu je odprto široko polje apostolskega dela med dijaki, in sicer dela, ki je silno važno, silno nujno; saj je kino danes morda najvplivnejši faktor izvenšolske vzgoje in morda najmočnejše sredstvo vplivanja.¹ Dr. I. L.

¹ V zbirki »Naša pot« je izšla knjižica dr. Ignacij Lenček: »Problemi filma«, (zvezek XII.); vsebuje obširen komentar okrožnice »Vigilanti cura« in druge izjave svetega očeta o kinu in filmu. Knjižico dijaštvu zelo priporočamo.

Stane:

V težkih dneh

*Pred mano tiskana modrost:
krvavi mlečnik, alfa, jod ...
O, vse mi pleše pred očmi
in misli mi beže od tod.*

*V zelenju vidim hišico
in mamico med gredami
z upognjeno glavó
in s solznimi očmi ...*

*Vem, njene misli se mude
pri meni in me božajo,
ko zdvaja mlado mi srce
in me temé ogrožajo.*

*O kaj bi dal, o kaj bi dal,
da bi pred hišico ta čas
z veselím srcem stal
in materi zjasnil obraz!*

Franciji ob revoluciji krščanstvo! Pa je pokazal Chateaubriand v svojih novelah lepoto krščanske dogme in nastal je v dušah silen preobrat, čigar posledica je bila sprava s katoliško cerkvijo. In da je danes v Parizu velik del najvišje inteligence veren, je brez dvoma v veliki meri zasluga katoliških leposlovcev, kakor so: Paul Bourget, Paul Claudel, H.

Bordeaux, Paul Verlaine, Georges Bernanos, François Mauriac... Največji katoliški pisatelj zadnjih let je bil leposlovec Anglež Chesterton. V boju zoper komunizem nudi sijajno orožje leposlovno delo pisateljice Rahmanove.

In zdaj naj ponovim svoje vprašanje: Kaj pa leposlovje?

On: ...?

J. D.

Kako je grof Ajmeri poslal po svetu svojih sedem sinov

(Vsebinska francoske narodne pesmi »Chanson des Narbonnais«: dogodek sodi v čas Karla Velikega († leta 814), zapisana je bila v 12. stoletju. Izvirnik šteje 8000 verzov. Na kratko v prozi jo pripoveduje Joseph Bédier, član Francoske akademije, najboljši poznavalec starofrancoske epike, v dijaškem listu »Le blé qui lève«. Odondod naš prevod. Idejo pesnitve izrazi stari grof: »Na tem bom spoznal, da so sinovi moja kri (lignage!); če se bodo, prezirajoč vsako tujo pomoč, ponosno med seboj podpirali ter si s trpljenjem pridobili, kar hočejo v veselju pozneje uživati.«)

este, kje stoji mesto Narbonne? Za Karla Velikega — v 9. stoletju — je bilo mesto nekaj časa v rokah nevernikov, Saracenov. Toda Ajmeri, eden izmed slavnih vitezov Karlovih,

je trdnjavo iztrgal iz rok nevernikov in jo dobil od Karla kot fevd. Nato je Ajmeri zasnil Ermengardo, sestro langobardskega kneza Bonifaca. A medtem ko se je mudil v Italiji, se mu je trdnjava izneverila in spet odpadla k Saracenom. Ajmeri jo je moral drugič premagati; šele potem se je vršila poroka.

Ajmeri je imel sedem sinov. Ko se je postaral in čutil, da se mu bliža smrt, je pozval sinove k sebi.

Pesem nas torej vodi v narbonski grad. Pomlad se je približala, drevje zeleni, škrjančki žvrogle, nebó je čisto ko ribje oko. Velika noč je. Ajmeri je sklical v svoj grad vse svoje viteze. Nad tisoč jih je. V veliki dvorani sedi na prestolu pod baldahinom, vitezi okrog njega. Brada mu je bela ko pomladni cvet, a njegovo oko je sveže in ponosno: vse krščanstvo nima moza, ki bi bil v svoji sivi starosti tako lep. Na njegovi desnici sedi soproga Ermengarda. Ves vesel je stari grof, zakaj, če pogleda skozi odprta okna, v soncu lesketajoča, vidi, kakor daleč mu seže oko, travnike, vinograde, polja, vse njegovo; pred njim pa stoji njegovih sedem sinov, vsi v eni vrsti, in njegove radostne oči jih božajo.

V roki drži gladko palico, ovito s štirimi srebrnimi trakovi. Pa udari z njo ob stebel, da odmeva dvorana od udarca.

Vse umolkne in posluša.

»Sinovi,« izpregovori, »dosti dolgo sem vas redil, pa ni mi žal; najslabši izmed vas je cel junak. Ali neka stvar me žalosti in jo smatram za blaznost: vidim vas, kako ves božji dan pohajkujete v tem mestu, kakor bi čakali na mojo smrt in dediščino po meni. Toda ako bi razdelil svojo grofijo na sedem delov, bi bil vsak delež prav majhen. Zato tega ne storim: edini Guilbert, moj najmlajši, naj bo imel vse posestvo; vam, starejšim šestim pa, ki ne boste dedovali nič, ukazujem, da odidete po svetu in sicer še danes ta dan!«

»Kam pa naj gremo, oče?« je vprašal Bernard, najstarejši.

»Najprej v Saint-Denis pri Parizu, kjer stoluje naš kralj Karel. Prosite ga zaradi prijateljstva, katero goji do mene, naj vas naredi in oboroži kot viteze. Nato se razidite in si po raznih potih pridobite gospostva.«

»Katera gospostva?« so zavpili sinovi. »Tista, ki sem jih jaz v svoji dobroti izbral za vas in ki vam jih s tem podeljujem. Res, da jih imajo sedaj še neverniki v oblasti, toda vi jih boste z mečem pregnali; gospostva samo čakajo vašega prihoda. Pristopite bliže k meni, da vas ustoličim. Tebi, Bernard, ki si najstarejši, izročam Kordovo v južni Španiji z njenim velikim stolpom vred. Ti, Viljem, sprejmi v fevd mesti Nimes in Orange ter reko Rodan do izliva v morje. Tebi, Hernaut, dajem divjo Frizijo. Tebi, Beuve, Palermo in Daljno otočje; tebi, Garin, mesti Anseune in Barbastre; tebi, Aimer, pa mesto Aigremore. Sinovi moji, ta gospostva so lepa in dal sem vam s tem bogate darove. Mar ne?«

»Bogate zares,« se je zasmel Beuve, »ki pa Vas nič ne stanejo.«

»Prav toliko, ne več ne manj, kolikor je stala mojega očeta, Bog mu bodi dober, moja grofija. Ko sem bil dečko vaših let, mar mislite, da sem za pečko čakal, kdaj mi bo oče to gospostvo

zapisal? Ne, tega ne bi bil maral. Šel sem in stopil v službo kralja Karla, ki se je tedaj odpravljal v Španijo v boj z neverniki. Ko smo šli mimo tega mesta Narbonne, ga je kralj ponudil tistemu, ki bi ga iztrgal iz rok nevercev. Nobeden si ni upal. Tedaj sem planil jaz in ga zavzel. Tako sem prejel ta slavni dar. In čuval sem ga — Bogu bodi čast in hvala! — do danes. Isto storite vi! Pridobite si sami z bolečino, kar boste potem uživali v veselju! In tedaj, ko bom vedel, da ste vsi preskrbljeni, bom lahko mirno spal v tej svoji visoki dvorani v objemu svoje gospe Ermengarde, vaše matere; ne bom se več bal, otroci moji, zasede Saracenov, zaupajoč v vašo hrabrost. Idite torej, vi šesteri, starejši; samo Guilbert naj ostane!«

»Oče, mar imate mene za podleža?« je vzkliknil Guilbert, najmlajši; »nočem biti bogat, medtem ko bodo moji starejši bratje kot prosjaki blodili po svetu.«

»Molči, beraček!« je dejal stari grof. »Da si dovolj star, mar meniš, da bi te zadrževal? A zdaj si še deček in kažeš še kar deklisko lice. Zato pa, beraček, kar tiho!«

Tedaj pa se je začelo na koncu dvorane neko prerivanje. Deset meščanov se je rinilo v ospredje pred grofa. Pri-

šedši do baldahina so popadali na tla in najpogumnejši je izpregovoril:

»Milostivi gospod grof, poslušajte našo tožbo! Kadar vozimo na tuje semnje naša vina in naše škrlatno blago, naš ondotni domačini vprašujejo: »Odkod ste? Katerega gospoda podložniki ste?« In mi odgovarjamo: »Prihajamo od grofa Ajmerija v Narboni in njegovih sedmih sinov.« In domačini nas pustijo pri miru, da kupujemo po naši mili volji, ter ne zahtevajo niti belica carine, in nihče se ne drzne nas žaliti. Zdaj pa Vi podite iz grofije te Vaše sinove, naše drage gospe. Oj! vzemite rajši naše kmetije, naše mline, naše stiskalnice; odvzemite nam toliko našega imetja, da bo dovolj, pa ga podarite svojim sinovom; ampak obdržite jih pri sebi, da nas bodo branili!«

Viljem je meščanu odgovoril:

»Prijatelj, ne grajaj našega očeta! Zdaj, ko se je postaral, je prav, da mu pustimo, naj hodi na lov v gozd ali log, da si v svojih sobanah dá kri puščati ali pijavke staviti, da ondi počiva in spi po svoji volji. Mi pa, ki smo mladi in močni, je prav, da se dvignemo in gremo v boj zoper sovražno ljudstvo. Pa nič se ne bojte: pri Bogu in njegovi sveti materi! ko bomo slišali vaš klic na pomoč, bomo prihiteli iz daljine, pa kjerkoli bi bili, dobro oboroženi, da bomo branili naš Narbon!«

Grof se je smehljaj:

»Ta je govoril, kakor se spodobi. Zdaj, ko ste ga slišali, odidite!«

Dvorjani se razidejo žalostni in otožni. Samo sinovi se še mudé pred baldahinom. Tedaj pa si gospa Ermengarda raztrga svoj svileni plašč in vzdihne:

»Milostivi gospod, pač žalostno je, da podite od sebe te moje lepe otroke, ki mi jih je Bog dal, to moje drago hrano, te, ki bi me morali častiti in mi streči. Ko Saraceni zvedo, da je grof Ajmeri razpršil na vse vetrove svoj hrabri rod, svojo lastno kri, bodo takoj prišli čez morje, da nas bodo sramotili. Kaj boste vi zmogli proti njim? Za seboj imate že toliko življenja, da je vaša moč opešala...«

Ajmeri jo je poslušal, nato pa jo je prijel za tilnik in jo potisnil k svojim nogami. Sin Hernaut je od srda prebledel ter zgrabil za meč:

»Starec, gorje vsakemu, ki si drzne žaliti našo mater v pričo sinov!«

Toda v tem je že vstala Ermengarda in dejala modro besedo:

»Blagoslovljena bodi roka, ki mi je v spomin poklicala, kaj sem! Ne, gospod grof, moč vam ni opešala, to sem občutila. Le-ti so vaši sinovi in jaz sem samo njih mati: storite z njimi, kakor vas je volja. A Bog, ki je ustvaril nebo in roso, naj jim da dolgo življenje in dobro srečo!«

Tedaj je rekel Hernaut: »Bratje, iščimo si drugod kruha! Starec nas je zapodil...«

Hernaut je odšel in bratje z njim. Šli so doli po grajskih stopnicah. Tam pod gradom se je razprostiral sadovnjak, zasajen s tisami in lavorjem. Po-

(Nadaljevanje na naslednji strani.)

Drobne vesti

Stanje katoliške hierarhije

Sv. kolegij šteje trenutno 66 kardinalov, 52 od teh je imenoval Pij XI., 4 kardinalska mesta so nezasedena. Daje je 10 patriarhov, 4 naslovni patriarhi, 216 metropolitov, 38 nadškofov, 913 škofov, 712 naslovnih metropolitov, nadškofov, škofov, prelatov, nuncijev, internuncijev, apost. delegatov in vikarjev, škofov koadjutorjev, apost. administratorjev itd. Sveta stolica ima diplomatska zastopstva v 37 državah in 21 apost. delegatur brez diplom. karakterja. 36 držav in suvereni Malteški red imajo pri sv. stolici svojega dipl. zastopnika.

Dr. E. Beneš o katolicizmu v Čehoslovaški

»V naši republiki je postal katolicizem, po zaslugi njegovih voditeljev, ljudsko gibanje. Načelo moje politike je bilo, ko sem bil minister, in je tudi sedaj, ko sem predsednik republike, mir, medsebojni sporazum in tolerantnost. Nočemo kulturnega boja.«

Sodobni katoliški pisatelji

Ameriški tednik »America« je pred nekaj meseci priredil anketo o 40 najbolj znamenitih, sedaj živelih katoliških pisateljih. 15 naj bi bilo ameriških, 25 pa izvenameriških. Glasovalo je nad 1500 čitateljev. Med 25 neameriški so bili izbrani: Hilaire Belloc, J. Maritain, A. Noyes, H. Ghéon, P. Claudel, Sigrid Undset, Chr. Dawson, C. C. Martindale, Sheila Kaye-Smith, G. Papini, Hollis,

A. Lunn, R. Knox, K. Adam, M. Baring, P. Colum, J. Jørgensen in dr. Skoraj polovica od teh je konvertitov. Med 15 Amerikanci pa so bili: Agnes Repplier, Fulton Sheen, J. M. Gillis, F. Talbot, Th. Maynard, M. Williams, s. M. Madeleva C. S. C., W. T. Walsh, H. C. White, L. Feeney, P. Guilday.

Praznik Marijinega oznanjenja. Kako bomo letos obhajali ta praznik, Ti pove najbolj točno Tvoj dijaški kongregacijski koledarček. Ker bo letos 25. marca véliki četrtek, so skoraj vsi drugi koledarji prenesli praznik Marijinega oznanjenja na ponedeljek po beli nedelji, 5. aprila. V resnici se prenese samo liturgija (oficij in sv. maša), ne pa zunanje praznovanje. Dijaški kongregacijski koledarček ima za 25. marec pravilno: Véliki četrtek (črno natisnjeno), Marijino oznanjenje (rdeče natisnjeno), to se pravi: letos bo dne 25. marca sveta maša in druga liturgija od vélikega četrтка, po zunanje pa bo ta dan praznik (seveda nezapovedan) Marijinega oznanjenja.

Nove knjige

Marija v rimskih svetiščih ali Rimske šmarnice. Spisal dr. Mihael Opeka. Izdal Glasnik presv. Srca Jez., Ljubljana — Zrinjskega cesta 9.

»Rim je Marijino mesto, Marija je kraljica Rima. Saj je samih Marijinih cerkva in cerkvice v Rimu okrog sto.« Nekateri najglavnejše nam je pisatelj v lepem jeziku pristržno opisal. Čitaj in dobro ti bo delo. Opisi so tudi pripravi za čitanja ali predavanja na naših sestankih.

Indijska knjižnica. Izdaja: Bengalski misijon D. J. Ljubljana, Zrinjskega c. 9. Izdaja četrtletno. Letna naročnina 10 Din, posamezen zvezek 3 Din. — Doslej so izšli 4 zvezki.

Zv. 1: **Obisk v Indiji.** Dr. Svetozar Rittig, župnik v Zagrebu, je na svojih potovanjih po daljnem svetu obiskal tudi naše misijonarje ter nam opisuje njih življenje in svoje vtise. Zelo zanimivo!

Zv. 2: **Bengalčevi bogovi.** Spisal Stanko Podražaj, misijonar v Indiji. — Ljudje, ki so pozabili na pravega Boga, so si izmislili toliko bajk o svojih brezštevilnih bogovih.

Zv. 3: **Biser in lilija.** Spisal Anton Vizjak D. J., misijonar. — Dve zgodbi o spreobrnjenju dveh indijskih dijakov, dveh duš, ki sta s trudom iskali in z veseljem našli Boga.

Zv. 4: **Življenje sv. Frančiška Ks. v slikah,** prvega misijonskega pionirja na Daljnem Vzhodu.

Te knjižice bodo poživile v tebi zanimanje za misijone, za borec na skrajnih katoliških frontah, kjer osvajajo misijonarji v znanju in krvi dušo za dušo, naselje za naseljem za Kristusa Kralja.

Izseljenski koledar za leto 1937. Izdala družba sv. Rafaela v Ljubljani. — »Koledar« je samo za naslov. V resnici pa nam daje ta svojevrstni in nujno potrebni koledar pregled našega izseljenstva in njegovo pravo sliko. Nad vse velike važnosti je za izseljence same in za njih sorodnike v domovini. Zanimati pa mora tudi vsakega, ki mu je pri srečanju in večni blagor naših ljudi. (Prim. Dž. koledarček, str. 711)

slali so oklic v mesto: »Ajmerjevi sinovi se oborožujejo za pohod; naj gre z njimi, kogar veseli!« Mnogo pogumnih fantov se je zbralo v sadovnjaku; ki so si nadevali oklepe in sedlali svoje vrance. Še preden je bilo poldne, je že priseglo pet sto tovarišev, da pojdejo z njimi in jih ne zapuste v nobeni sili.

Z okna pa je gledala gospa Ermengarda doli v sadovnjak in z očmi iskala svoje sinove tam pod krošnjami dreves. Tu je videla Garina, tam Beuva, tam spet Ajmerja, pa iskala je tudi ostale: sama ni vedela, katerega ima najrajši. Grof pa, ki je taval po praznih sobanah, je stopil k njej, jo objel čez pas in jo potolažil.

»Gospa, ni modro, da tako žalujete! Naj pridejo kamorkoli, kateri gospod ne bo lepo sprejel teh, ki sem jim jaz oče in vi mati? Ko pridejo pred kralja Karla, veste, kaj jim poreče? Tole: »Po vašem prihodu, junaki, je Francija še svetlejša!«

»Gotovo je tako,« je dejala, »toda jaz sem imela sedem sinov, vi pa jih podite po svetu brez najmanjšega noveca. Mar mislite, da ne bodo prisiljeni že jutri takoj, in ko bodo prvič prenočevali, kot plačilo gospodarju za prenočišče zastaviti kakor cigani ali potepuhi svoje plašče? Dovolite vsaj to, da jim nekaj podarim za odhodno ...«

Tedaj, ko je to govorila, se je pa vsa množica že zamajala in v lepem redu, zapustivši sadovnjak, nastopila svojo pot. Na čelu vseh je jahal Bernard, prvoro-

jenec, s sulico v desnici, prapor vihteč v zraku. Viljem pa je posadil k sebi na konja tudi Guilberta, najmlajšega, ki je bil še kakor kaka deklica. Zrak se je ves bleščal; bila je slavna velika noč; vijolice so cvetele, škrljančki so žvrgoleli; fantje pa so se oddaljevali v jasnini.

Ko so bili izpred oči:

»Dovolite,« je ponovila gospa, »da jim dam za odhodno in sežem v vašo zakladnico in pošljem za njimi malo rujnega zlata ali belega srebra.«

»Aj, čemu neki!« je dejal Ajmeri. »Zdravi so, dobro orožje imajo in najboljše konje: kaj jim treba vašega rujnega zlata ali belega srebra? Pa bodi, dovolim. Jaz pa vzamem svojega sokola ter pojdem nekoliko na lov preko teh travnikov.«

Ermengarda je tekla v zakladnico. Obložila je štiri mezge s skrinjicami, polnimi zlatih in srebrnih novcev. Poklicala je oprodo: »Brž, Renier, dohiti moje sinove in jim prepusti te obložene mezge.«

Ves dan je grof lovil vzdolž reke. Ob sončnem zatonu se je počasi vračal na konju, s sokolom na roki, slabe volje, s povešeno glavo. Ko se je vzpenjal proti gradu, so meščanje, zbrani na cestah, govorili: »Kaj še ni umrl starec, ki nam je ugrabil naše drage gospode?« Ajmeri jih je slišal, pa se je delal, ko da jih ne sliši. Vedel je, da imajo njegove sinove radi in da jim je hudó. Ni se jezil nad njimi; jahal je naprej.

Nastala je črna noč. V prazni veliki dvorani, kjer gori ena sama bakla, sedita Ajmeri in Ermengarda molče in tesno drug ob drugem ter sanjarita. Pa vstopi oproda Renier. Poslušata ga, ko govori iz sence:

»Milostivi gospod grof in vi, gospa, dohitel sem na poti vaše sinove, ko so se bili ustavili pred št. helenskim samostanom. Toda ...! Nje karajte, nje kaznujte, gospod, in ne mene, ki ne morem nič za to ...«

»Kaj pa so storili?« je vprašal grof.

»Ko so zagledali moje štiri mezge in tovor na njih, joj! so se vsi na glas zasmeli. In Garin je dejal: »Kaj pa nam je treba rujnega zlata in belega srebra?« Viljem pa je dejal: »S trpljenjem si hočemo pridobiti, kar bomo uživali z veseljem.« Na njih ukaz sem mezge prignal nazaj z vsem tovorom.«

»Mar si jih moral ubogati?«

»Najprej nisem hotel, milostivi gospod. Toda besni Hernaut me je bil s svojo gorjačo, kakor bijejo medveda. Le pogledjte: vsa moja butica je krvava.«

Ajmeri je prijel baklo in se mu približal. Dolgo, dolgo je ogledoval krvavečo glavo, naposled se je vesel zasmel. Stopil je nazaj k svoji góspé ter jo trikrat poljubil od trikratnega velikega veselja:

»Zdaj, gospa, zares vem, da so to sinovi grofa Ajmerija narbonskega: podobni so mi in moje so krvi.«

J. D.

Od komunista do katoličana

Generalni tajnik Španskih komunistov, Enrique Matorras, je l. 1934 prestopil v katoliško cerkev. Priobčujemo v naslednjem samoizpoved njegovega življenja in izpreobrnjenja. V njej se dobro vidi, kako skrivnostna so pota človekovega iskanja. V množici zmotnih nazorov izgubljajo premnogi jasno pot, in misleč, da služijo resnici in pravici, tavajo v zmotah, ki kalijo njihovo pravno življenje in netijo sovraštvo do vere in zveličavne Cerkve. Podobno pot hodijo pri nas mnogi slovenski mladi ljudje. Komunizem je v njihovih očeh zapeljiva vaba, ki

jim obljublja odpreti vrata v zemeljski raj. Toda tam, kjer ni pravega truda za osebno pošteno življenje, je vsako pričakovanje razočarano. Rešitev človeške družbe ni v pobijanju in razdejanju, ampak v osebnem izpreobrnjenju h Kristusu in Njegovi Cerkvi, ki oznanja nauk resnice, ljubezni in odrešenja, s katerim se ljudje preustvarjajo v ponižne služabnike pravičnosti, ljubezni in svetosti, ki postavljajo temelje človekovemu življenju v družbi, narodu in državi. Enrique Matorras je dober zgled, kako postane mlad človek hitro žrtev svojih ne-

jasnih in neprečiščenih nazorov, ki ženejo človeka v strastno zaslepljenost. Na njem vidimo, kako je takemu človeku težko pomagati. Vsak poskus človeške družbe, da ga odvrne od njegovih nazorov, ga le še bolj potrdi v njegovi zmoti. Končno je pa vendarle najboljši dokaz proti komunizmu nepošteno in neiskreno življenje tistih, ki ga najbolj zagovarjajo. Na tej točki pa komunizem najbolj odpove. Brez lastnega posvečenja je vsako pridiganje o ljubezni in sočutju do bližnjega samo krinka za veliko lastno sebičnost. Človek, ki iskreno išče resnice,

to kmalu uvidi. Odtod ni več daleč do spoznanja, da je komunizem nezmožen izpolniti to, kar obljublja. Toda kristjan človek po tej ugotovitvi še ne postane. Skrivnostna in nedoumljiva so pota božje milosti, ki od vsepovsod vodi človeka k Bogu, pri katerem se šele popolnoma izmiri človekovo nemirno srce. Kot bi nova luč posijala v njegovo življenje, tako zelo se poslej izpremeni njegovo gledanje na življenje in človeško družbo. Dajmo, da nam govori Enrique Matorras s svojimi lastnimi besedami:

Kot otrok delavskega razreda — moj oče je bil pismonoša, mati pa je bila doma s kmetov — sem moral že v mladih letih prijeti za delo. Ko sem z 11 leti zapustil šolski zavod, sem postal prodajalec časopisov in srečk v Café Oriente v Atocha na Madridski cesti.

Ko sem začel živeti življenje delavca, sem se ponašal z boljšo vzgojo kot ostali delavski otroci moje starosti. Moja vzgoja, za katero se moram zahvaliti šolskim bratom sv. Janeza Krstnika de la Salle, mi je dala dobro osnovno podlago. Če bi bil imel zraven še dobro krščansko vodstvo, bi bilo zame poskrbljeno v zadostni meri. Ker mi je tega manjkalo, je bilo zame pogubno. Delo čez dan je bilo bridko. Zjutraj od 8. ure pa zvečer do 11. sem, izpostavljen vsem vremenskim neprilikom, klical naslove časopisov in časnikov.

Ker sem bil občutljiv, se je v meni vedno bolj vzdigovalo nezadovoljstvo. Primerjal sem svoje življenje z življenjem drugih mladih ljudi, ki so pohajali mimo mene na medicinsko fakulteto. Pamet se je upirala in mi govorila o krivici, ki se mi godi. Vse to občutje v meni je povzročilo hrepenenje po večji izobrazbi, po večjem znanju, da bi moral nekoč tudi jaz mogel priti do študija.

Od takrat dalje sem začel veliko čitati. Čital sem vse: časopise, romane in sploh vse, kar sem dobil v roke. Seveda mi tako čtivo ni bilo v korist in prva posledica je bila, da sem odpadel od vere, ker sem bil mnenja, da me je vera napravila za sužnja socialne krivice.

Tekla so leta, v katerih sem si ne-prestano prizadeval, da bi se udeležil vseh različnih predavanj vseh mogočih struj, da bi obiskal vsako zborovanje, kjer sem upal zvedeti kaj novega. Posledica tega je bila, da so se mi misli v moji glavi popolnoma zmešale. V istem času so se začeli v Španiji politični nemiri, ki so strmoglavili diktatorja Primo di Rivera. Vse to je moj nemir še povečalo. V tem času sem bil v različnih službah. Toda — da povem resnico — čeprav sem obiskoval šolo, da bi se naučil knjigovodstva in drugih trgovskih poslov, sem vendar posvečal več pozornosti politiki kakor delu. Ko je končno v decembru l. 1930 izbruhnila revolucija, sem se odločil, da se pridružim komunistom. Že prejšnjo jesen sem stopil v stik s skupino revolucionarjev, ki so izdajali tednik z naslovom »Rebelión«. Ta časopis je zastopal močno materialistično smer, čeprav ni ravno odkrito oznanjal

marksizma. Postal sem njegov navdušen sotrudnik in sem prispeval članke posebno proti veri in Cerkvi.

Uradno sem pristopil h komunistični stranki decembra 1930. Ko sem bil nekaj dni član komunistične celice, me je že višje vodstvo napravilo za člana Madridskega komiteja za komunistično mladino. Mislim, da mi ni treba dostavljati, da sem smatral odslej za svoje najljubše čtivo dela, ki so jih spisali: Marx, Engels, Lenin, Buharin, Stalin in drugi. Z vso silo sem se posvetil organiziranju. Leta 1931. je bila v aprilu oklicana republika. Kmalu nato je začela mladinska organizacija izdajati časopis »Juventud Roja« (Rdeča mladina). Prišel sem v konzorcij uredništva in postal njegov upravitelj. Poleg tega sem se agilno udeleževal na čelu Madridskega komiteja.

Nimam namena pisati o vseh revolucionarnih dejanjih, ki so v tistih časih povzročila veliko porast španskega komunizma. Pri nekem ustanavljanju komunistične celice — poskušali smo to v neki vojašnici — so me aretirali in postavili pred vojaško sodišče. Zapor, ki sem ga porabljal kot priložnost za počitek, študij, premišljevanje načrtov, mi je zalegel v toliko, da je postal revolucionarni duh v meni še močnejši. Ječa mi je postala dom, šola, svetišče — vse. Bil sem zaprt šest mesecev. Ko sem zapustil ječo, je že izhajalo glasilo stranke »Mundo Obrero« (Delavski svet). Imenovan sem bil za njegovega urednika, kar pa ni dolgo trajalo, kajti že 22. januarja 1932. je vlada list zaradi revolucionarne propagande prepovedala in ustavila njegovo izdajanje.

V tem času je zbolel Etelvino Vega, tedanji tajnik Osrednjega komiteja komunistične mladine. Da bi ušel zaporu in da bi svoje zdravje nekoliko okrepil, je bil poslan na Rusko v neki sanatorij. Pri tej priliki sem postal glavni tajnik jaz.

Pač smem trditi, da sem odslej na čelu vse organizacije komunistične mladine v Španiji prevzel tudi odgovornost za vse gibanje. Toda, kolikor več sem delal, toliko bolj so me težila razočaranja. Zasebno življenje funkcionarjev, nastavljenecv Internacionale in višjih komunističnih krogov me je razočaralo. Na lastne oči sem se mogel prepričati, da jih osvobodjenje proletariata in pravice delavstva malo zanimajo. Gledali so samo na svoje osebne koristi. Vendar sem ostal teoriji zvest. Mislim, da

so napake in slabosti, ki sem jih gledal, pač obče človeški pojav, ideja pa, marksizem, ostane kljub temu še vedno čist in nedotaknjen. Da bi premagal svoje razočaranje, sem se še bolj posvetil organizacijski delavnosti. Moja vnema me je spravila večkrat v ječo. Prestajal sem vsakovrstne napore od lakote pa do naporov popotovanj po vseh potih Španije od enega konca do drugega. Vse sem preстал z navdušenjem in neomahljivo vero. Trdno sem verjel, da bo delavstvo v revoluciji zmagalo in da se bodo potem vse nerednosti v človeški družbi odpravile. Delal sem brez prestanka. V vsej Španiji takrat ni bilo publikacije, kjer ne bi bilo pod kakršnimkoli člankom stalo moje ime. Na zborovanjih so moji govori dvigali valove sovraštva.

In vendar je moja mlada, neugnana duša potrebovala nečesa višjega. Bila je polna želje, da bi branila nekaj plemenitega, da bi se borila za visoke ideale. Toda vse, kar jo je takrat obdajalo, je bilo preveč nizkotno. Tako je nastala v mojem srcu neka moralna kriza, ki me je večkrat spravila v popolno malodušje. Iskal sem omame tam, kjer sem jo upal najti: v ženski. Seznanil sem se поблиže s komunistično tovarišico in sem bil nad vse srečen, da sem se z njo čutil duhovno združenega. Dobila sva tudi hčerko. In vendar me tudi to ni zadovoljilo. Moje srce je hotelo nekaj drugega, nekaj duhovnega in vzvišenega.

Spet se me je lotila duhovna kriza in z njo stanje, v katerem sem bil brezbrizen za vse. Pod pretezo, da sem preutrujen, sem zanemarjal komunizem. Iskal sem odpomoči v razveseljevanjih. Prepustil sem se jim brez meje. Uspeh pa je bil vedno isti: vedno bolj huda je bila notranja praznina, vedno bolj temna notranja noč. Bal sem se, da se mi bo um omračil. Kar sem bil prej v življenju ljubil, kar me je bilo vzpodbujalo, prav vse je odpovedalo.

Upal sem bil, da bo historični materializem rešil socialno vprašanje. Zdaj sem razločno uvidel njegovo nezmožnost. Videl sem razrvano družbo, polno napak in slabosti, prav takih, ki bi jih bilo treba odstraniti. Videl sem nekaj kapitalističnih slojev, ki so mislili samo na svoje koristi in se za socialno vprašanje niti malo niso brigali, ter so delavcem dali samo toliko olajšav, kolikor so si jih s silo priborili.

Pa tudi ljubezen do žene in otroka, katera me je prvotno popolnoma prevzela, ni izpolnila notranjosti moje

duše, čeprav je bila trdna in pristna. Kakor je bila lepa — zevajoča praznina moje duše je ostala.

Prišli so trenutki, ko se mi ni zdelo vredno, da bi v tem tako brezsmiselnem času živel in sem mislil, da bi bilo najboljšo, da napravim konec in se osvobodim duševnih muk, ki so me mučile.

Tedaj sem nekega dne, ko sem šel zamišljen po enem izmed madridskih drevoredov, naletel na starega znanca, ki sem ga poznal, ne vem več, ali iz zavoda ali iz uredniškega konzorcija. Vsekakor pa sem tekom razgovora spoznal, da je postal spiritist. Povabil me je, naj se udeležim njihove seje. Priznati moram, da se mi je spiritizem zdel vedno zelo smešen, toda da čas ubijem, sem obljubil, da bom prišel. Razumljivo je, da nisem doživel ničesar posebnega, ampak samo čudno-smešne reči, iz katerih sem se norčeval. Dobil sem brošuro Allana Kardeca, v kateri je na kratko podana njegova teorija, ki mi je bila v glavnem že znana. V njej je bil govor o »Bogu«. In ta edina beseda je vzbudila v meni nešteto spominov... šola, cerkev, vrste šolarjev na poti k nedeljski farni maši, prvo obhajilo... V teh mislih so mi potekale zadnje ure noči in posledica je bila, da sem šel naslednje jutro k starinarju in poprašal pri njem za sv. pismo, ker sem hotel natančneje poznati nekatere odstavke. To sem delal bolj iz radovednosti kakor pa iz kakega drugega razloga. Niti malo nisem slutil, da bo to prvi povod k moji izpreobrnitvi.

Kupil sem si torej sv. pismo in pričel čitati. Kmalu sem opazil v različnih sestavkih evangelija misli o socialni pravičnosti. Željno sem jih prebiral in kolikor več sem bral, toliko bolj so se mi odpirala obzorja, ki so mi bila doslej neznana. Iskal sem dalje in videl, da bi mi morda krščanska vera mogla dati odgovor na moja vprašanja. Toda zame se je začel velik problem. Vezalo me je razmerje s komunistično tovarišico, ki je bila hčerka enega glavnih vodij stranke vse Španije. Ljubil sem jo iskreno. In končno sva imela hčerko, ki sem jo moral preživljati in vzgajati. Vse to je delalo rešitvi mojega problema nepremagljive težkoče. Tedaj mi je prišla misel, da bi poprašal duhovnika za svet. Toda koga? Bal sem se, da me ne bo razumel. Mislil sem, da se ne bo brigal zame in da bo na moja vprašanja namesto s konkretnimi odgovori odgovarjal samo s splošnimi izgovori. Vendar sem se končno odločil. Spomnil sem se, da je v župni cerkvi sv. Izabele in Terezije, v kateri sem prejel krst in prvo sv. obhajilo, nastavljen še vedno isti duhovnik, ki me je pripravil na zadnje. K njemu, sem sklenil, da pojdem.

Pogovor z njim je bil začetek konca. Župnik je pokazal veliko razumevanje zame. Obljubil mi je, da me bo na moji poti vodil in dajal mi je poguma. Bil je trdno prepričan, da bodo njegove molitve pri Najvišjem uslišane. Začela sva se držati sledečega načrta: vsak dan sem prihajal ob določenem času v zakristijo farne cerkve, da sem se eno uro z njim razgovarjal o verskih vprašanjih, pri katerih so polagoma moji verski dvomi glede razodetja ginevali. Najini pogovo-

Škofovsko posvečenje je prejel v Zagrebu v nedeljo 7. marca novo imenovani belgrajski nadškof dr. Josip Ujčić. Novoga nadškofa je posvetil zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, soposvetitelja pa sta bila ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman in splitski škof dr. K. Bonefačić. Slovesnost se je izvršila v cerkvi deškega semenišča na Šalati. Novemu nadškofu, bivšemu profesorju moralke na ljubljanskem vseučilišču, naše najodanejšje čestitke.

70 letnico je obhajal te dni mons. dr. Jože Debevec, ravnatelj na zasebni uršulinski gimnaziji v Ljubljani. Spoštovanemu jubilarju, na čigar neumorno kulturno delo so v teh dneh opozorili časopisi, čestita tudi naš list. Vkljub vsestranski zaposlenosti je gospod ravnatelj vedno našel časa, da je tudi nam kaj napisal. Veseli nas, da sledi gospod jubilar s tako živim zanimanjem našemu gibanju, da še vedno čuti z mladino, in iskreno želimo, da bi ga Bog ohranil še dolgo v naši sredi.

Koliko je katoličanov?

Po najnovejši statistiki je narastlo število katoličanov na 406 milijonov. V misijonih je dobila sv. Cerkev od l. 1900 do danes 100 milijonov »živih udov«.

ri so imeli tak uspeh, da je po nekoliko dneh moja vera v srcu spet oživela in sem bil poslej trdno prepričan, da moram pri sebi vse urediti. Ta izprememba v moji duši, ki je bila poprej mrzla, sedaj pa polna toplote in sprejemljivosti, je napolnjevala moje srce z vriskajočim veseljem. Dušni vodnik mi je nasvetoval, naj na pameten način pozvem za mnenje moje tovarišice, da bom spoznal njeno stališče. Poleg tega mi je priporočil, naj z vso iskrenostjo svojega srca molim h križanemu Jezusu za rešitev mojih težkoč. Storil sem tako. In komaj sem nekaj dni to delal, sem že dosegel, da je šla tudi moja tovarišica z menoj v cerkev, da bi se udeležila verskega pouka.

Najina zadeva je tako napredovala, da po odstranitvi vseh težav za cerkveno poroko ni bilo nobenih zaprek več. Toda tudi sedaj sem videl povsod še samo socialne krivice in sem iskal take rešitve, ki bi bila združljiva z vero in bi ščitila zatirane pred izmозgavanjem od strani mogočnejšev. Tudi te dvome sem zaupal duhovnemu vodniku in dobil rešitev. V katoliškem socialnem nauku sem dobil vir, ob katerem sem mogel svojo žejo ugasiti in svoje težnje po osvobojenju zatiranih utešiti. Uvidel sem jasno, da je v njem najhujša obsodba in najstrašnejša zavrnitev delavčevih zatirateljev.

Zdaj je šlo vse gladko naprej. Tudi moja tovarišica se je izpreobrnila in privolila v zakon. Dne 11. maja 1934 sva se poročila in še istega dne je bila najina 13 mesecev stara hčerka krščena.

Duševni del je bil s tem zaključen. Zdaj je šlo za to, da dam duška svojemu hrepenenju še s tem, da aktivno začnem delovati za katoliško stvar. V vrstah katoliškega sindikalizma sem svoje želje utešil in že 16. maja sem objavil v časopisih izjavo, v kateri sem zavrzel svoje

J. L. Marianus:

Velikonočna

*Jezus vstal je
in k nam hodi,
nas pozdravlja:
Mir vam bodi!*

*V naših dušah
je veselje,
Kristus sam nas
v slavo pelje.*

*Kje je žalost,
kje tesnoba?
Kdo boji se
križa, groba?*

*O življenje,
nič več tuja
ni nam pesem —
Aleluja, Aleluja!*

prejšnje zmote in svoje nekdanje tovariše povabil, da sledijo mojemu zgledu. Istočasno sem se prijavil za vstop v vrste aktivnih borcev za katoliško delavsko gibanje. In kolikor več časa je od takrat preteklo, toliko večje je moje navdušenje in prepričanje, da je to edina rešilna pot za človeštvo in delavski razred.

Ce danes mislim nazaj na svojo nemirno preteklost, na množice delavcev, ki nimajo dostopa do vira življenja, ter gledam ceste svoje domovine, kako se rdečijo od krvi in od tistih idej, ki sem jih nekoč sam zastopal, napolnjuje žalost in sočutje moje srce. Kajti večina delavcev, ki jih žene marksistično sovražstvo v ubijanje in smrt, je zapeljanih. Saj v globini duše so dobri. Njihove zahteve so deloma upravičene v socialni pravičnosti. Tega ne smemo pozabiti. Njihovo žalostno življenje, ki so ga krivi ljudje višjih plasti, jih žene v obupna dejanja, katerih prve žrtve so oni sami. Ob tej tragični situaciji in pretresljivi socialni tragediji se je treba vprašati, če ne zadene morda krivda in odgovornost vodilnih družabnih krogov, ker svoje dolžnosti niso izpolnili in ker so lastnino uporabljali samo kot sredstvo, s katerim so tlačili slabotne! To je resnica! In tej resnici moramo katoličani pogumno pogledati v oči in se ji ne smemo boječe izmikati. Mi, ki položaj poznamo, se moramo tudi boriti, da bomo življenje obvladali. Mi, ki smo tako srečni, da poznamo vse in neokrnjeno Kristusovo izročilo, moramo ne glede na odpor, predsodke in, če treba, tudi preganjanja dvigniti svoj glas, krivico obsoditi in izkazati spoštovanje delavčevemu dostojanstvu.

(Iz knjige: Severin Lamping, Menschen, die zur Kirche kamen, München. Priedil P. S. Kranj.)

Fanta s Parme

Povest iz zapuščenega kota Vaccaria

(Dalje.)

»Tako ne boš odšel, tako ne smeš oditi! Pa bodi, da je vse res in da je še tisočkrat več res... Vendar si plemenit in dober; sam sem videl in občutil; o tem sem prepričan!«

Deček je govoril ko kak mož in njegove poslednje besede so bile prežete s takim globokim prepričanjem, da se je Robert nehote vdal in mu sledil, ko ga je Kiko potegnil k sebi v travo.

»Robert,« ga je čez čas vprašal, »ali te tvoj oče nima rad?«

Fanta je vroče spretelo, vsa kri mu je zaplala k sreči, ko se je na ta način dotaknila prijateljeva roka njegove najbolj skeleče, najgloblje rane.

»Ne,« je dejal jasno in trdo, »nima me rad. In jaz ga sovražim, moram ga sovražiti. Drugačen sem bil nekoč, kot sem zdaj, boljši sem bil; tak ko ti. On me je napravil takega, da sem ničvreden, in le čaka, kdaj me bodo zgrabili rdečkarji, da se me iznebi.«

Bridko je zaplalo iz tega zakrknjenega srca vse tisto gorje poslednjih let in težke, strašne so bile obtožbe.

A čim dlje je govoril, tem manj je obtoževal, tem bolj je ubogi fant občutil, kako se je iznebil neznosnega bremena.

»O, zakaj nisi prišel kar k nam?« je vzkliknil Frančišek, ki ga je v dno duše pretreslo in ki kar ni mogel razumeti, da more sploh biti na svetu toliko gorja. »Pa bi bil vendar kar ušel! Moj oče je tako dober; brez dvoma bi te vzel k sebi.«

»A nato bi ga moj oče iz maščevanja umoril; to mi lahko verjameš.«

»Moj oče se ničesar ne boji! Reci, ali nočeš priti k nam in bi ostal zares pri nas? Še drevi bom prosil očeta.«

»Kar pusti — saj ni mogoče — in..., saj je tudi zame prepozno!«

Prepozno! To je trda, brezpogojna beseda, ki vsebuje grenko spoznanje. Dvakrat bolj trda je ta beseda, če je zapisana v mlademu sreču, ki še ne more do dna spoznati neresničnosti te trditve.

»Robert, v življenju ni nikoli prepozno! Le smrt je, ki more reči 'prepozno'!«

»Da ni mogoče?« je silil dalje Kiko. »Seveda je mogoče. Pa čeprav se popolnoma ne preseliš k nam, nas boš pa zdaj vsaj večkrat obiskal, tudi tedaj, ko bo pri nas pater Mavricij in bo daroval sveto mašo.«

Robert je bil po vseh teh pretresljivostih preveč utrujen; niti besede ni mogel odvrniti.

»Robert,« je nadaljeval Kiko, »ti moraš priti k nam takrat, ko bo pater Mavricij pri nas! Bova skupno stregla pri sveti maši; te bom naučil! In potem bo k nama obema prišel Odrašenik. Ali se še spominjaš svojega prvega svetega obhajila? Kako sem se jaz tedaj veselil tistega dneva, kako sem hrepenel po njem — in potem...« Fant se je navdušil, da je pozabil, kje je — »...in potem ko je Zveličar prvokrat bival v meni, On, ki je ustvaril pragozd in nebo in mi je podaril dobre starše, ta veliki Kralj..., tedaj sem mu prisegel večno zvestobo in sem bil tako srečen, Robert, tako brezmejno srečen! Bil sem ves bel v obraz, mi je kasneje povedal oče, in da so venomer mislili, da se bom zgrudil. A jaz sem bil le tako srečen, tako... Pozneje pa — pozneje se človek spet ohladi in le poredkoma zasije kak trenutek, ko te vsega prevzame. Zares, če mi je potem po ves dan praznično v duši, mi ni prav nič težko, da sem tudi dober. A potem se spet kaj prelomi z Zéjem ali celo z očetom...« Ves zardel je deček prenehal.

Pred Robertom se je netila ta čista duša ko prelest pomladanskega cvetja, ki se blesti v sončnih žarkih.

Nenadoma je zagledal Robert v duhu onega drugega, malega Roberta v snežnobeli obleki, z lilijo in s svečo v roki in z belo tančico krog rokava. Zvonko in čisto je zvenel njegov glas, ko je izgovarjal obljubo o zvestobi. Oči so se mu iskriale, ko se je z drugimi vred posvetil Mariji. Še so mu drhtele ustnice od onih iskrenih besed: »Jezus, ljubim Te!«

Tisto belo tančico je prinesel s seboj v Brazilijo. Pravkar se je je spomnil. Če bi jo mogel še najti?

»Čez šest tednov nas bo pater obiskal. Tedaj moraš zares priti k nam. Okrasila bova hišo za našega ljubega Zveličarja in ko bo pater Mavricij pri nas, se bova oba najprej spovedala...«

»Ne! Spovem se pa ne!« ga je naglo in odločno zavrnil. »Vse, kar hočeš! Spovedati se pa ne znam. Že več let se nisem spovedal.«

Kot brez uma je strmел Kiko vanj. »To je vendar velik greh!« bi najrajši vzkliknil.

Ah, Kiko je vedel še vse kaj drugega!

A kdor je nedolžen, more zvedeti še za tolike pregrehe v drugem človeku, pa jih vendar nikoli ne doume, še manj verjame!

Kako je olajšalo Roberta, ko mu je bilo dano, da je mogel prijatelju razodeti svojo dušo, da je vendar prišel do besed, s katerimi je potožil svoje gorje in trpljenje! Kako ga je prevzelo domotožje v spominu na prvo sveto obhajilo, tisto najhujše domotožje po pogreznem otoku izgubljenih otroške nedolžnosti! In zdaj, zdaj mu je bilo spet tako strahotno jasno, da je nemogoče prijateljstvo s tem angelsko čistim otrokom zanj, ki je brez Boga. Najrajši bi bil kriknil od bolesti. Spet je občutil, kako se tipaje bliža njegovi trepetajoči sreči vse tisto, kar je trdo, mrzlo, ledeno.

»Kaj ti pa je, Robert, kaj ti je?« je preplašeno vprašal Kiko spričo nenadne sremembe Robertovih potez.

»Ne, spovedati se ne morem; tudi k vam ne morem priti. To je preveč — in pa — predolgo časa je že preteklo.«

»Pomagam ti! Tako zelo težko pač ne bo. Tudi mene je zmeraj strah spovedi; zato pa je človek vsaj potem tako prost in tako vesel! Robert, moraš priti! Saj imaš še skoraj šest tednov časa, da se pripraviš! Pa jaz ti tudi lahko pomagam. Vse grehe, kakor so v katekizmu, znam na pamet. Potem jih boš imel kmalu skupaj.«

»Spovedati se — ne, to je nemogoče!« Robert je vedel le to in samo to. Če bo Kiko še dalje silil vanj, potem...

Planil je pokonci. »Bova drugič govorila o tem. Zdaj moram iti domov. Kaj meni, koliko časa sva tukaj ležala? Pri nas doma so gostje.«

»Ne dolgo,« je dejal Kiko, »največ eno uro. Le poglej, sodeč po sencah, pa bi moralo biti že dlje. Robert, ali boš prišel pojutrnjim spet semkaj? Ob isti uri?«

»Seveda bom tukaj,« je vneto odvrnil.

Ko sta si za slovo segla v roke, sta oba, drug od drugega pričakovala, da bo izrečena še ena beseda, o kateri je Kiko sanjal in ki si jo je Robert tako želel: da si bosta prijatelja! »Ali hočeš biti moj prijatelj?« — A nobeden ni izrekel teh čarobnih besed. Nihče si ni upal. Tovariševa nedolžnost se je zazdela Robertu visoka ko nebo spričo njegove grdobije; Kiku pa je bilo spričo prijatelja, kakor da je prav majhen, da je še tak otrok!

Besede, ki sta oba tako hrepenela po njej, ni bilo.

6. Močvirje.

Poslednji sončni žarki so se iskriili in žareli in ko blisk švigali po bogatih srebrnih okovih čete jezdecev, ki je topotala po pampi.

Ta dreveča, ko voda se pretakajoča in drhteča četa je bila ko slikovita, razkošna podoba, kot pravljica iz Tisoč in ene noči.

Štiri in petdeset mož je vzpodbadalo svoje konje na bojno polje v večernem siju. Vmes so bili tudi otroci, divji fantje, ki jih je njih razvneti kri gnala v vrste mož. Robert je bil sredi njih.

Zajeli so ga, ko se je po dolgem tavanju vračal domov in je baš jezdil ves v mislih vzdolž pragozda. Obkolili so ga ko obzidje. Celo oče, ki ga je hotel med kletvicami in grožnjami opsovati, ker se jim ni pridružil, se ni mogel preriniti do njega.

Kar s seboj so ga vzeli. Tudi če bi se jim hotel izmuzniti, se jim ne bi mogel. Opsovali bi ga, da je izdajalec in strahopetec, a izpustili ga ne bi. Že tega roganja, ki ga je bil zdaj deležen, mu je bilo skoraj preveč. Vsi tisti mladi fantje so bili krog njega in pri njem, ki so bili že leta njegovi prijatelji. So prijateljske vezi, ki se oklepajo človeka ko težke verige, ki ga z vso silo vlečejo nizdol in ga nikoli ne izpustijo navzgor.

Divjali so ven v pampo, razsajali in se veselili, kakor bi šli na vesel lov. Na lov na rdečo, človeško divjačino!

Opoldne je Ribeiro prišel domov. Ves je bil razburjen in od veselja se je tresel. Koj so zdrevili sli na vse strani. V dveh urah so se zbrali vsi in bili pripravljeni.

Ko se je začelo komaj daniti, je odšel sam tjakaj, mimo potov da Cunho-

vih, ki so se jih vsi bali, ker so grozili, da jih izdajo in rešijo rdečkožce. In dalje čez reko, kar je bilo nekaj strahotno težavnega, in navzgor na robove brezdna, kjer se je grušč kotalil nizdol in na ono stran reke, kjer je bil v grapi skrit tabor rdečkarjev.

Ta dan je bilo kaj zgodaj živahno med nizkimi kočami Indijancev. Že v somraku so zakurili štirinajst ognjev in pripravili mogočne kose mesa ukradene goveje živine, da jih spečejo. Nekaj mož pa se je pripravljalo, da se okrasijo.

Ha, rdečkarji bodo imeli danes praznik!

In gostiji divjakov sledi zmeraj globoko spanje!

Sicer hladni živeci lovca na Indijance so kar zamrgoleli. Prav težko mu je bilo pri tej vzbujenosti paziti na najmanjši šum, da ga ne bi povzročil, ko je hotel nazaj. Videl je zadosti.

Če se ne bo danes posrečilo, se ne bo nikoli!

In zdrevil je domov, kot bi mu sledile čete krvi žejnih sovražnikov. Da bi bili le že pripravljeni vsi njegovi tovariši!

Ko sta se še motala dan in noč, so bili vsi naréd. Le Roberta ni bilo.

Tega so kasneje tudi še dobili. Jeznega očeta je mirila misel, da bo fant priča njegovega zmagoslavja. Saj ti je paglavec že tak, da nima nobenega spoštovanja več do očeta!

Jezdeci so zavili daleč proti jugu, da jih ne bi srečal nihče izmed da Čunhovih ljudi. Tako bi bili Indijanci kmalu opozorjeni — in potem... gorje belim rabljem!

Ta dan je bil Ribeiro deležen marsikake pohvalne besede. Žal, seveda, da jih ni slišal in se ni mogel greti na soncu vsega tega priznanja. Venomer so se mu šopi takvarasúja, ki jih je videl zjutraj, rogali in mu prišepetavali: »Ej, ti stari poznavalec gozda, saj bi bil moral vendar vedeti: kjer uspeva takvarasú, ondaj je tudi voda, je močvirje!«

Kako ga je to vznemirjalo! Kako ga je trpinčilo in mučilo, pa prav zdaj, ko se je dozdevalo, da sta mu zmaga in slava tako blizu! Pa bodi, da je bilo močvirje: če so mogli hoditi ondaj rdečkarji s svojim težkim plenom, tedaj se bo posrečilo priti tjakaj tudi njim. Nekje bodo že našli kak suh prehod.

Lovci na Indijance je bil kar redko-beseden; prijatelji so to že opazili.

V divjem skoku so pridrevili do reke. Tu je bilo treba pustiti konje. Oba hlapca, ki bi morala čuvati konje, sta godrnjala, češ, opeharili ste naju za tako zabavo!

Zdaj so morali iti dve uri peš ob reki. Medla luna se je spremenila v polno, svetlo luč, ki je bila pa le preslaba, da bi popolnoma dosegala zemljo. Plazeči se možki so se motali in begali kot duhovi po tleh. Prodrli so v pragozd, kjer je ležalo radi nepremišljene in zavestne površnosti drobovje nakradene in ubite goveje živine. Silno težavno je bilo v črni temi prodirati skozi goščo, pa še tako, da jih ni bilo slišati.

V gozdu je kar zaživelo radi tipajočih korakov farmarjev. Razne živali so se

vznemirile. Tatú, ki je pravkar hotel v pampo, da bi občudoval ljubljeno mesečino, je preplašen planil nazaj v svoj brlog, ki se boji luči. Smrdúh se je maščeval za ponočno in nenadno nadlegovanje s tem, da je prav izdatno uporabil svoje prirojeno orožje. Tam od reke sem se je izlival v pritajeno šumljanje valov zamolkel krik pume. Marsikak lovec je v tem trenutku pozabil, čemu prav za prav brodi po gozdu. Vendar — za danes so imeli namen, da lovijo drugačno divjačino! Danes se jim je nudila prilika za lov, ki se morda ne bo nikoli več vrnila.

Četa se je spremenila v dolgo verigo, ki se je neskončno počasi in previdno vila naprej. Resnično, divjaki so morali kaj dobro praznovati slavnost in imeti gluha ušesa, da niso na več sto metrov slišali, kako je prihajal njih sovražnik. Seveda je bil veter napadalcem ugoden. Navzlic temu je slehernega spet in spet zgrabilo za živce, čim se je, glasno šumotaje, čreda krutih koatijev zagnala med drevesa, ali če jim je makuku s hrupnim razsajanjem prepovedal, da ga ob tej uri ne smejo motiti.

Kamorkoli so lovci prodrli, povsod je vse bežalo in se razburjalo v spečem pragozdu.

Brez dvoma je bilo že po polnoči, ko je stopila slednjič vsa raztrgana in razcefrana in večinoma kar najbolj nejevoljna truma iz gostega pragozda in zapazila ob vznožju pred seboj mehko valovanje nizkega grmičja.

Vsi ti možje se skoraj niso upali verjeti svojim lastnim očem, ko so tako iznenada zagledali nekaj, kar jim je spet poživilo upanje, ki je bilo že omahnilo. Komaj dve sto metrov pred njimi so namreč tleli že ugašajoči ognji Indijancev. Tu in tam so se v vetru raznetili in plapolaje ožarjali z rdečim, strahotnim sijem temne, speče postave.

Farmarji so se zdrznili, kot bi se opekli. In vendar so obstali ko ohromeli in se z drhtečimi prsti krčevito oklenili lakti drug drugega. Ta nočna slika se jim je zdela preveč neverjetna, preveč neresnična.

A kmalu so počenili skupaj in ko pobožni otroci poslušali poslednja navodila Ribeirova, ki je bil v tem hipu gospodar sleherne njihove kretnje.

Čim bodo prodrli skozi grmičje in trstje, naj se v široki vrsti neslišno zaženejo v taborišče. Prvi vbodljaj, prvi strel veljaj zmeraj le možkim! Vendar jim ne sme pobegniti niti ena duša, niti eno živo bitje! — Odpravili so se naprej. Pobočje se je strmo nagnilo. Čez nekaj minut se je na čelu, kjer je stopal Ribeiro, zablislila luč, ki jo je hitro zasenčil. Po vsej dolgi verigi je švignilo šepetanje: »Dedec je našel stezo! Na prvi pogled je lovec na Indijance odkril dohod!« To je kot opojnina učinkovalo na razburjene duhove.

Vodnik je prodiral kakih šestdeset metrov daleč po stezi, ki so jo brez posebnih težkoč spoznali v mesečini. Vsa četa farmarjev je že skoraj stala v ozki ulici, brez pravega razgleda zaradi na gosto zaraslega takvarasúja, ki se je pozibaval na obeh straneh steze. Tedaj je vsa četa nenadoma zastala.

Poslednji so nestrpno priganjali naprej. Nato so drug drugemu zaklicali s tihim, radi prejšnjega veselja brezmejno razočaranim glasom: »Nazaj! Nazaj! Močvirje! Brezdanje močvirje!«

Prav počasi se je četa izvijala spet iz ozke steze. Tu in tam je poskušal ta in oni, ali so vendar kje ob strani trdnata. A naglo je vsak potegnil preradovedno tipajočo nogo nazaj in nekoga, ki se je upal preveč, so morali drugi urno rešiti, sicer bi se bil pogreznil.

Močvirje, brezdanje močvirje se je zajezilo med rdeče in bele. Ure in ure so taval in raziskovali; že je druga jutranja ura razsvetljevala blede temino — zaman!

Od skupine do skupine je neopaženo stopal protivnik lovca na Indijance, Berillo Ortigao, in je zalučal v nemirno šepetanje mož besede, ki so bile ko iskre: »Kaj pa zdaj? Komu se naj zahvalimo za to? He?!«

Proti Ribeiru se je dvignilo grozeče mrmranje.

7. Napad.

Komaj so spet farmarji preplašeno in zagrizeno zapustili varljivi dohod, se Robert ni mogel premagati, da se ne bi z malim Armandom Lisboaem, za dve leti mlajšim bratom nesrečnega Felisberta, sam prepričal, ali je res nemogoče prodirati po tej stezi dalje. Prej, ko sta bila na koncu sprevoda, sta šla le nekaj metrov po ozki poti, ko sta že zaslišala klic: »Močvirje!« in še: »Nazaj!« To je tudi ta dva prisililo, da sta se vrnila.

Zdaj sta šla počasi in previdno dalje. Sleherno ped poti sta prej otipala, dokler nista dospela na oni kraj, kjer se je steza nenadno pogreznila v močvirje. A tudi ta dva dečka nista mogla dognati kaj več, kakor so dognali odrasli pred njima.

Vrnila sta se nekako za dvajset metrov do neke osamele gomile, ki je štrlela tik ob stezi iz trstja. Nanjo sta sedla, da bi se nekoliko oddehnili.

»Ta gomila stoji brez dvoma na skali,« je menil Robert zamišljeno in s pritajenim glasom. »Na obeh straneh je voda. Ne morem si misliti, da bi se mogla takale gomila, ki štrli komaj za dva čevlja iz močvirja, upirati vodi.«

Mali je prišluhnil. »Kako to misliš? Ali morda meniš, da drži ta steza vendarle tjakaj in da ni le past rdečih?«

»Naša Zvezda«

Izdaja jo Škofijsko vodstvo DMK v Ljubljani in Mariboru (dr. T. Klinar).

Urejuje jo p. V. M. Vrtovec S. J.

Izhaja ločeno za dijake in dijakinje, 14 dnevno med šolskim letom, 1. in 15. dne v mesecu.

Stane:

celoletno 1936/37 za oba dela 30.— Din, celoletno 1936/37 za en del 15.— Din, posamezna (ločena) številka

po znižani ceni za dijake . . . 50 par.

Uprava: Ljubljana, Streliška ul. 12/II (Ljudski dom).

Rokopise naslavljajte na: Uredništvo NZ, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Tisk, Jugosl. tisk. v Ljubljani (K. Čeč).